# ФЕНОМЕН БРЕХНІ ПОЛЯГАЄ В ЇЇ РУЙНІВНІЙ ДІЇ НА ДУШУ ЛЮДИНИ: ДУМКА ПОЛІГРАФОЛОГА (ЗА МАТЕРІАЛАМИ ДОПИСІВ У FACEBOOK)[1] *(мова оригіналу — російська; назву подано в перекладі)*

*Гаєвський Л. А.*

**Реферат.** Гаєвський Л. А., український поліграфолог, директор ТОВ «Компанія Спецгруп» (м. Одеса) і ТОВ «Альфа Консалтинг» (м. Київ), член Міжнародної ліги поліграфологів (International League of Polygraph Examiners) з 2007 р., Всеукраїнської асоціації поліграфологів з 2015 р. та Міжнародної комісії з професійної етики фахівців-поліграфологів (Болгарія) з 2016 р., у публіцистичній формі розмірковує про феномен брехні, ризики, до яких вона призводить, і її негативний вплив на здоров'я людини. Текст підготовлено за дописом автора у Facebook від 14 лютого 2017 р. Посилаючись на висновки не названих поіменно дослідників, автор пов'язує брехню з підвищеним ризиком онкологічних захворювань, ожиріння, тривожності, депресії, залежностей, незадоволеності роботою та поганих стосунків. Механізм цього впливу він убачає в стресі: брехня спричиняє надмірне фізичне й емоційне напруження, а оскільки одна неправда тягне за собою іншу, людина потрапляє в невротизувальний цикл брехні, стежити за яким дедалі важче; тривалий стрес може спричинити серйозні проблеми зі здоров'ям і скоротити тривалість життя. З досліджень серед педагогів автор виводить вимогу чесності й щирості у вихованні та навчанні дітей за принципом «подібне породжує подібне»: дорослі, які обманюють дітей, руйнують власне здоров'я, а згодом діти починають обманювати їх самих, тож це порочне коло треба розірвати заради гармонійного розвитку людини. Друга частина присвячена релігійному осудові брехні: усі світові релігії вбачають у ній згубну, руйнівну дію на душу, десять заповідей забороняють лжесвідчення, апостол Павло закликає, відкинувши неправду, говорити істину кожен ближньому своєму (Еф. 4:25), а Біблія ставить брехню в один ряд із убивством і розпустою. Автор згадує також праці І. В. Шараурова про вплив брехні на здоров'я. Есей має публіцистичний характер і цікавий поліграфологам як погляд практика на моральний і психосоматичний вимір неправди.

**Ключові слова:** брехня, феномен брехні, стрес, вплив брехні на здоров'я, невротизувальний цикл брехні, виховання дітей, релігійна етика, лжесвідчення, поліграфолог, психосоматика.

## *The Phenomenon of Lying Lies in Its Destructive Effect on the Human Soul: A Polygraph Examiner's Opinion (Based on Facebook Posts)*

*Haievskyi L. A.*

**Abstract.** Haievskyi L. A., a Ukrainian polygraph examiner, director of Spetsgrupp Company LLC (Odesa) and Alfa Consulting LLC (Kyiv), member of the International League of Polygraph Examiners since 2007, of the All-Ukrainian Association of Polygraph Examiners since 2015 and of the International Commission on Professional Ethics of Polygraph Examiners (Bulgaria) since 2016, reflects in a journalistic style on the phenomenon of lying, the risks it entails and its negative effect on human health. The text is based on the author's Facebook post of 14 February 2017. Referring to unnamed researchers, he links lying to a higher risk of cancer, obesity, anxiety, depression, addictions, job dissatisfaction and poor relationships. The mechanism is seen in stress: lying causes excessive physical and emotional strain, and because one lie leads to another, people are drawn into a neurotic cycle of decep-

tion that becomes ever harder to control, while prolonged stress may cause serious health problems and shorten life. From studies among teachers the author derives the requirement that the upbringing and education of children be honest and sincere, since like breeds like: adults who lie to children damage their own health, and the children later begin to lie to them, so this vicious circle must be broken. The second part addresses the religious condemnation of lying: all world religions see in it a destructive effect on the soul, the Ten Commandments prohibit false witness, the Apostle Paul urges believers to put away falsehood and speak the truth to their neighbours (Ephesians 4:25), and the Bible places lying alongside murder and fornication. The author also mentions the work of I. V. Sharaurov on the health effects of lying. The essay offers polygraph examiners a practitioner's view of the moral and psychosomatic dimensions of deception.

**Keywords:** lying, phenomenon of lying, stress, health effects of lying, cycle of deception, child upbringing, religious ethics, false witness, polygraph examiner, psychosomatics.

***Першоджерело:*** *Гаевский Л. А. Феномен лжи заключен в разрушающем действии на душу человека: мнение полиграфолога : пост в Facebook, 14 февраля 2017 г.*[2] *Реферат оприлюднено в журналі 13.03.2017.*

## References

**1.** Haievskyi L. A. Fenomen brekhni poliahaie v yii ruinivnii dii na dushu liudyny: dumka polihrafoloha (za materialamy dopysiv u Facebook) [The Phenomenon of Lying Lies in Its Destructive Effect on the Human Soul: A Polygraph Examiner's Opinion (Based on Facebook Posts)] : referat. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi. 2017. Vol. 2, No. 3 (9). URL: https://expertize-journal.org.ua/detektor-lzhi-poligraf/686-fenomen-lzhi-zaklyuchen-razrushayushchem-dejstvii-na-dushu-cheloveka-mnenie-poligrafologa-po-materialam-postov-v-facebook (onovlena versiia vid 01.04.2017). [in Ukrainian].

**2.** Gaevskiy L. A. Fenomen lzhi zaklyuchen v razrushayushchem deystvii na dushu cheloveka: mnenie poligrafologa : post v Facebook, 14 fevralya 2017 g. URL: https://www.facebook.com/polygraph3000/posts/2248089155416087 (data zvernennia: 04.11.2026). [in Russian].